

TAPAK SELAMAT

TAHAP PENGUATKUASAAN DI TAPAK PEMBINAAN PERLU DIPERTINGKATKAN

oleh S. M. Mohamed Idris, Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP)

CAP berasa amat kecewa terhadap pendedahan oleh Kementerian Sumber Manusia pada bulan Jun 2015 di mana sebanyak 92.5% tapak pembinaan tidak mematuhi dengan spesifikasi yang ditetapkan oleh Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (DOSH).

Seperti tuan sedia maklum, statistik DOSH yang menggambarkan kadar kematian/ kecederaan sehingga tahun 2015 amat membimbangkan. Di

sektor pembinaan sahaja, jumlah kematian dilaporkan sebanyak 88 kes, jumlah hilang upaya kekal 11 kes serta jumlah kecederaan (bukan melibatkan hilang upaya kekal)

sebanyak 138. Manakala, jumlah kes kemalangan di semua sektor bagi tahun 2015 dilaporkan sebanyak 3,345 kes, iaitu purata hampir 300 kes sebulan melibatkan kematian dan kecederaan. Ini amat mengejutkan sekali!

Statistik-statistik ini menggambarkan bahawa agensi penguatkuasaan seperti DOSH seharusnya mempertingkatkan tahap penguatkuasaan sekaligus menyampaikan mesej kepada syarikat pembinaan bahawa undang-undang perlu

dipatuhi pada setiap masa. Angka ini juga memperlihatkan bahawa notis “UTAMAKAN KESELAMATAN” di tapak pembinaan tidak berkesan

SUSULAN DARIPADA KENYATAAN
AKHBAR YANG DISIARKAN OLEH
BEBERAPA AKHBAR TEMPATAN,
PERSATUAN PENGGUNA PULAU
PINANG (CAP) TELAH MENGHANTAR
SATU SURAT BERTARIKH 23 MAC 2016
KEPADA JKPP. TAPAK SELAMAT INI
MENYIARKAN PERSOALAN YANG
TELAH DIBANGKITKAN

ENQUIRY ON OSHA SAFETY AND HEALTH OFFICER REQUIREMENT

Question from Mr. WS Teng [wsteng@ndymy.com]: *We are consultant of a new high rise building would like to seek for your advice on the employment of a safety and health officer required only by main contractor, or it also apply to sub-contractor.*

Reply BKTB: On requirements for employing safety and health officer in any building operation or work of engineering construction, the law requires that the contractor (including the main contractor and sub-contractor) to employ safety and health officer for project (or sub-project by the sub-contractor) with total contract price exceed RM 20 million.

dan langkah alternatif harus diambil bagi menangani fenomena ini.

Seperti tuan sedia maklum, notis “UTAMAKAN KESELAMATAN” di tapak pembinaan tidak membebaskan industri daripada liabiliti bagi sebarang kecederaan dan kematian. Begitu juga notis ini tidak membebaskan DOSH daripada memastikan bahawa semua langkah keselamatan telah dipatuhi.

DOSH menerusi perenggan ke-3 surat bertarikh 11 November 2015 menyatakan peraturan sendiri (*self regulation*) telah mewajibkan pihak majikan (bagi kos projek lebih dari RM20 juta) untuk melantik dan menggajikan pegawai keselamatan dan kesihatan bagi memerhati, memikir dan mambantu majikan dalam aspek keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

Sehubungan dengan ini, kami ingin menarik perhatian tuan terhadap dua (2) kes utama di Pulau Pinang iaitu perancah runtuh di Jambatan Kedua Pulau Pinang dan sirip dinding runtuh di Bangunan UMNO setinggi 21 tingkat. Di dalam kes ini, Suruhanjaya Siasatan yang ditubuhkan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang mendapati terdapat **ketidakcekapan** dan kecuaiian perunding projek-projek berkenaan. Pihak Suruhanjaya menyarankan agar tindakan diambil terhadap perunding yang bertanggungjawab bagi pelan/ reka bentuk yang tidak sesuai dan “kegagalan yang teruk atau pembinaan yang cacat” pada Tiang 6 dan Tiang 7 daripada tanjakan 2 Jambatan Kedua.

Berlandaskan kepada kedua-dua kes ini, DOSH perlu mengambil iktibar bahawa perunding dalam sesebuah syarikat khususnya melibatkan pembinaan perlu diaudit

untuk memastikan mereka sentiasa mematuhi peraturan-peraturan dengan tegas.

Seterusnya, pemeriksaan mengejut (*spot check*) oleh pegawai-pegawai DOSH ke tapak pembinaan tanpa sebarang notis kehadiran akan memastikan syarikat-syarikat pembinaan mengikut undang-undang tanpa memerlukan pegawai DOSH berada di semua tapak pembinaan sepanjang masa.

Dalam konteks ini, kami juga ingin menegaskan bahawa pihak syarikat pembinaan seharusnya memastikan segala jentera dan peralatan diperiksa dan diselenggara setiap hari sebelum memulakan pekerjaan.

Pematuhan sedemikian dapat mengelakkan sebarang kemalangan tidak diingini di tempat kerja dan lebih efektif berbanding dengan kaedah pendakwaan majikan terhadap kecuaiian (*Prevention Is Better Than Cure*).

DOSH seharusnya lebih proaktif dalam menguatkuasakan Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan dan Akta Kilang dan Jentera terhadap majikan yang tidak mengutamakan aspek keselamatan dan kesihatan pekerjaan.

Dalam konteks ini, kami ingin tahu bilangan majikan yang didakwa oleh DOSH di Mahkamah sejak tahun 2010 atas sebab gagal menyediakan tempat kerja selamat dan sihat dan adakah hukuman yang dikenakan terhadap majikan amat punitif atau sekadar kompaun sahaja.

Justeru itu, kami memohon jasa baik tuan untuk memberi penjelasan terhadap isu-isu berbangkit di atas dengan secepat mungkin.

PENJELASAN TERHADAP ISU-ISU YANG DIBANGKITKAN OLEH CAP

oleh Bahagian Keselamatan Tapak Bina

JKKP ingin memperbetulkan kenyataan pihak tuan iaitu “sebanyak 92.5% tapak pembinaan tidak mematuhi spesifikasi yang ditetapkan oleh DOSH”. Untuk makluman pihak tuan, JKKP mengeluarkan notis bagi semua pelanggaran undang-undang yang ditemui di tapak pembinaan semasa aktiviti penguatkuasaan

dijalankan, dan acap kali lebih daripada satu notis dikeluarkan kepada sesebuah tapak pembinaan yang dilawati. Untuk pengetahuan pihak tuan juga, notis-notis ini dikeluarkan bagi kesalahan-kesalahan yang spesifik, supaya memudahkan tindakan lanjut diambil sekiranya arahan pada notis tidak dipatuhi. Maka, bilangan notis

yang dikeluarkan tidak boleh dinisbahkan secara terus kepada bilangan pemeriksaan tapak yang dibuat, iaitu jika bilangan pemeriksaan tapak 3,021 dan bilangan notis 2,797, bukanlah bermakna 92.5% tapak pembinaan tidak mematuhi spesifikasi KKP yang ditetapkan.

Pada tahun 2015, sebanyak 9,822 pemeriksaan tapak telah dijalankan oleh JKPP, dan rentetan daripada itu, sebanyak 12,317 notis telah dikeluarkan (lebih kurang 5 notis dikeluarkan bagi setiap 4 pemeriksaan yang dijalankan). Notis larangan dikeluarkan untuk mengarahkan kontraktor memberhentikan kerja-kerja pembinaan yang boleh menjadi bahaya serta-merta dan menghendaki kontraktor membuat penambahbaikan yang wajar sebelum kerja-kerja pembinaan itu boleh dimulakan semula, manakala notis perbaikan dikeluarkan bagi aktiviti yang tidak menyebabkan bahaya langsung dan perbaikan kecacatan/ bahaya dibuat tanpa mengganggu perjalanan aktiviti kerja.

JKPP mengambil maklum berkenaan peningkatan statistik kemalangan di tempat kerja amnya, dan di tapak pembinaan khususnya. Situasi ini bukanlah luar biasa kerana kajian literatur menunjukkan peningkatan statistik kemalangan amat dipengaruhi oleh peningkatan jumlah pekerja dan tahap kerancakan ekonomi negara. Kajian literatur juga menunjukkan peningkatan kesedaran terhadap KKP juga menyumbang kepada peningkatan pelaporan kemalangan. Oleh itu, statistik kemalangan biasanya dinyatakan sebagai bilangan kemalangan yang dinisbahkan kepada jumlah pekerja.

Saban tahun JKPP telah mempertingkatkan kuantiti dan kualiti aktiviti penguatkuasaan dan promosi. Pelbagai aktiviti dan program telah dirancang dan dilaksanakan pada tahun ini untuk memastikan risiko-risiko aktiviti pekerjaan tidak memudaratkan pekerja dan orang lain. Penguatkuasaan JKPP tidak terhad kepada pemeriksaan kerja-kerja pembinaan di tapak, tetapi juga mencakupi penguatkuasaan di luar tapak, iaitu semasa fasa reka bentuk dan perancangan projek oleh pemaju dan konsultan. Antara aktiviti yang dilaksanakan adalah memanggil pemaju, konsultan dan kontraktor bagi sesuatu projek pembinaan hadir ke pejabat JKPP untuk memberi taklimat berkenaan cadangan projek pembinaan mereka. Melalui program ini, Jabatan dapat

mengingatkan pemaju, konsultan dan kontraktor berkenaan tugas dan tanggungjawab mereka terhadap KKP dan meminta komitmen yang tidak berbelah bagi daripada pengurusan tertinggi pemaju, konsultan dan kontraktor.

Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan (AKKP) menghendaki kontraktor mengaji seorang pegawai keselamatan dan kesihatan (*safety and health officer* atau SHO) bagi setiap projek pembinaan yang mempunyai nilai kontrak projek melebihi RM20 juta, bagi membantu mereka memenuhi kehendak yang terdapat dalam AKKP dan mana-mana Peraturan di bawahnya, dan menggalakkan perjalanan selamat kerja di tempat kerja itu. Di samping itu, kontraktor utama sesuatu projek pembinaan dikehendaki oleh Akta Kilang dan Jentera (AKJ) untuk melantik seorang penyelia keselamatan tapak bina (*site safety supervisor* atau SSS) bagi membantu kontraktor utama memenuhi kehendak yang terdapat dalam AKJ dan mana-mana Peraturan di bawahnya, dan menggalakkan tatakkerja yang selamat amnya di tapak bina. SHO dan SSS adalah individu (bukan pegawai kerajaan) yang telah menjalani latihan di pusat pengajar yang diiktiraf oleh JKPP dan prestasi mereka dipantau secara berterusan bagi memastikan mereka menjalankan tugas dan tanggungjawab seperti yang telah ditetapkan oleh undang-undang.

AKKP merupakan satu akta yang dibuat bagi memastikan keselamatan, kesihatan dan kebajikan orang-orang yang sedang bekerja, dan melindungi orang lain terhadap risiko berkaitan dengan aktiviti orang-orang yang sedang bekerja. Bagi kes keruntuhan dinding sirip (*fin wall*) di bangunan UMNO, Jabatan ini tidak mempunyai kuasa untuk mengambil tindakan kepada konsultan yang mereka bentuk dinding sirip kerana kegagalan struktur ini bukanlah terhasil semasa aktiviti orang yang sedang bekerja. Bagi kes keruntuhan struktur acuan (*formwork*) dan sanggaan (*falsework*) di Jambatan Kedua, selepas mendapat izin daripada Jabatan Peguam Negara dan berdasarkan bukti-bukti yang ditemui semasa siasatan, Jabatan ini telah mendakwa kontraktor utama (Cergas Murni Sdn. Bhd.) dan sub-kontraktor (Giga Engineering and Construction Sdn. Bhd.).

Untuk pengetahuan pihak tuan, pemeriksaan tapak oleh pegawai JKKP dibuat tanpa sebarang notis pemberitahuan, iaitu semua pemeriksaan di tapak pembinaan dibuat secara mengejut. Jabatan ini menggalakkan setiap pengarah projek atau pengurus projek bagi kontraktor utama dan sub-kontraktor, konsultan, jurutera professional untuk hadir dan turut serta semasa pemeriksaan JKKP di tapak pembinaan dijalankan. Penglibatan mereka semasa pemeriksaan JKKP adalah mustahak dan mencerminkan komitmen mereka terhadap KKP. Jabatan ini juga akan terus bekerjasama dengan semua pihak yang terlibat dalam industri pembinaan, sama ada agensi kerajaan atau bukan kerajaan seperti CIDB, NIOSH, MBAM, CAP dan lain-lain.

Pemeriksaan JKKP di tapak pembinaan juga mencakupi pengadaan sistem kerja yang selamat bagi jentera-jentera yang digunakan di tapak pembinaan. Sistem kerja yang

selamat ini termasuklah perancangan, penyeliaan dan pemeriksaan teliti jentera. Untuk pengetahuan pihak tuan, pengadaan sistem kerja yang selamat bagi jentera ini adalah tanggungjawab statutori yang umum bagi setiap majikan, dan tindakan punitif akan diambil sekiranya majikan gagal menjalankan tanggungjawab statutori ini.

JKKP sentiasa proaktif dalam menguatkuasakan akta-akta berkaitan keselamatan dan kesihatan pekerjaan. Pelbagai aktiviti proaktif Jabatan ini telah dirangka dan dilaksanakan setiap tahun, dan beberapa tindakan proaktif Jabatan telah diterangkan di beberapa perenggan terdahulu. Selain itu, JKKP ini juga mengambil tindakan punitif dengan mengeluarkan kompaun dan menjalankan pendakwaan di atas pelanggaran undang-undang yang serius. Untuk pengetahuan pihak tuan, pada tahun 2015, sebanyak 512 kompaun (jumlah kompaun RM0.6 juta) dan 129 tindakan mahkamah (jumlah denda RM1.2 juta) telah dikenakan kepada kontraktor tapak pembinaan.

PERTANYAAN BERKAITAN PERATURAN 75(1) BOWEC

Soalan dari Ab. Haris Mohmat Bin Md. Jaffri, MMHE Sdn. Bhd.: Kami memerlukan pengesahan daripada pihak tuan mengenai definisi “perancah tiub logam” dan “perancah lain” seperti mana dinyatakan di dalam Peraturan 75(1) BOWEC disebabkan terdapat sedikit percanggahan definisi oleh pelanggan kami. Pihak kami memerlukan penetapan yang jelas daripada pihak tuan seterusnya akan menjadi sumber rujukan kami di masa hadapan.

Respon BKTB: “Perancah tiub logam” merujuk kepada mana-mana perancah yang binaan strukturnya mematuhi peruntukan spesifik perancah tiub logam, iaitu **peraturan-peraturan 91-97 BOWEC**. Perancah *modular* yang menepati kehendak peraturan-peraturan tersebut haruslah dikategorikan sebagai perancah tiub logam.

“Perancah lain” merujuk kepada mana-mana perancah yang binaan strukturnya bukan daripada tiub logam seperti yang dinyatakan pada perenggan di atas. Perancah *modular* dan *frame* yang menepati kod dan standard reka bentuk selain daripada BS 1139 (atau setara), haruslah dikategorikan sebagai perancah lain.

TAPAK SELAMAT INI MEMBINCANGKAN ISU-ISU SEMASA DI INDUSTRI PEMBINAAN DAN PERTANYAAN YANG DIAJUKAN KEPADA JKKP/BKTB, SERTA RESPON YANG TELAH DIBERIKAN OLEH JKKP/BKTB.

Bahagian Keselamatan Tapak Bina
Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan Ibu Pejabat
Putrajaya
Untuk pertanyaan berkenaan e-Bulletin ini, sila emailkan pertanyaan kepada mfairuz@mohr.gov.my